

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/95532>

Please be advised that this information was generated on 2019-05-27 and may be subject to change.

Simon, Karl Günter. *Islam, Und alles in Allahs Namen*, Hamburg, GEO (Gruner & Jahr), ISBN 3-570-06210-4, 1988, 21 × 28, 364 blz.+ill., DM 98,-.

Hottinger, Arnold. *Die Araber vor ihrer Zukunft*, Geschichte und Problematik der Verwestlichung, Paderborn/München/Wien/Zürich, Ferdinand Schöningh, ISBN 3-506-73942-5, 1988, 16 × 23, 283 blz., DM 42,-.

Sinds wijlen de Iraanse ayatollah Khomeiny in de naam van Allah zijn gram uitstortte over de Britse schrijver Salman Rusdie lijken de islamitische wereld en het (christelijke[?]) Westen verder van elkaar verwijderd dan ooit. De spanning tussen beide wereldreligies berust voor een deel ongetwijfeld op een gebrek aan kennis van en inzicht in de islam van Westerse kant. Het schitterend geschreven en geïllustreerde boek van Karl Günter Simon en de door Erdmann uitgegeven serie Bibliothek arabischer Klassiker kunnen helpen deze kloof tussen christendom en islam te overbruggen.

Simon, verbonden aan het Duitse blad GEO schetst in zijn boek zijn ervaringen met de islam. De lezer ontmoet zo de islamitische gelovige als mens van vlees en bloed en hij leert de islam kennen als een godsdienst met evenveel extremen als het christendom. De prachtige foto's en de goed geschreven tekst maken het boek tot een waardevol tijdsdocument.

Wie dieper in de islam wil duiken en het Arabisch niet machtig is, kan in de serie van Erdman terecht, waarin de belangrijkste werken uit de islam gepubliceerd zullen worden. Ibn Ishaqs binnen de islam toonaangevende boek is als eerste in de serie nu ook voor een breder publiek toegankelijk.

In de Arabische wereld gist het. Wie meer te weten wil komen over de ontwikkelingen in de islamitische wereld en de problemen van de verwestering van de islam heeft veel aan Hottingers boek. Boordevol goed geschreven en doordachte informatie over een belangrijk deel van de wereld.

De drie werken zijn zeer aan te bevelen voor velen die zich ervan bewust worden, dat de islam ook in West-Europa aan het uitgroeien is tot de tweede godsdienst, een positie die niet alleen verband houdt met de Westerse deconsecralisering, maar ook met de verregaande versplintering van het christendom. Buiten de islamitische wereld heeft Frankrijk de grootste islamitische populatie en ook in ons land neemt het aantal moskeeën terecht toe. Het wordt tijd, dat wij wat meer te weten komen over deze snel groeiende godsdienst. De hier besproken boeken kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Joh. G. Hahn

Tijmes, Pieter (red.). *Arbeid adelt niet*, Kampen, Kok Agora, ISBN 90-242-7649-7, 1989, 12 × 20, 154 blz., f24,90.

In dit boek komen zes filosofen en een socioloog van de Universiteit van Twente aan het woord. Uitgangspunt van het boek is de crisis waarin het arbeidsbestel in onze samenleving verkeert. De auteurs willen bijdragen leveren aan de vernieuwing van dit bestel, dat als 'kernstuk van onze samenleving' (7) wordt omschreven. Deze bijdragen willen ze leveren door analyses van de vooronderstellingen van ons arbeidsbestel te leveren. Zijn doen dat allen via eigen invalshoeken, want ze presenteren als hun karakteristiek dat ze 'het vaak voor nood versleten pluralisme als deugd ervaren' (8).

P. van Dijk zoekt via een presentatie van het arbeidsconcept van C.J. Dippel (1902-1971) naar een breder arbeidsconcept, breder dan het 'economisch en consumptief versmalde arbeidsbegrip' (26). Via Dippels benadering ziet Van Dijk mogelijkheden om de ontwikkelingen van het arbeidsconcept in relatie te brengen met een 'cultuurpolitiek'. E. van de Velde analyseert de zin van de arbeid vanuit het oneindigheidsbegrip dat sinds de Renaissance in onze cultuur gangbaar is geworden. Arbeid, techniek en fundamentele kennis zijn dan niet langer hiërarchisch geordend, maar komen op één lijn te liggen. Dat geeft nieuwe perspectieven op scholing voor het arbeidsbestel. B. de Vries schrijft, via een reisverslag van een bezoek in Polen, over de ideologisering van begrippen als welzijn, rijkdom en geluk en denkt na over de 'vreemdeling' als een noodzakelijke positie tegenover het arbeidsbestel. P. Tijmes benadert onze arbeid als investering van de 'begeerte' (désir) en tracht aldus de ambivalentie van het schaarsteprincipe bloot te leggen. Hij pleit in het verlengde daarvan voor onder meer een basisinkomen. H. van Zuthem daarentegen houdt eraan vast dat betaalde arbeid individueel en maatschappelijk nog steeds de voorwaarde voor onze welvaart is en hij pleit voor een 'sociaal congres' over de functies van de betaalde arbeid. D. Nauta analyseert de implicaties van

het recht op arbeid, en pleit voor een sociocratie. Fleischhacker tenslotte bespreekt de vraag of de computer volledig de menselijke arbeid kan overnemen en komt tot een negatieve conclusie. Ook hij wijst op enkele politieke implicaties van zogenoemde 'implementatieproblemen' van geautomatiseerde systemen.

T. van den Hoogen

Dulk, Cor den. *52 Bijbelstrips*, Delft, Meinema, ISBN 90-211-3534-5, 1988, 13 × 21, 112 blz., f 17,50

Bulckens, Jef (red.). *God in beeld? Het gebruik van 'modern' visueel materiaal in godsdienstonderricht en catechese*; Verslagboek van de Vliebergh-Sencie-Leergang-afdeling Catechese, augustus 1987, (Nikè-reeks, nr.17), Leuven/Amersfoort, Acco 90-334-1882-7, 1988, 13 × 21, 215 blz.+ill., f 41.50.

52 verhalen uit het Oude en het Nieuwe Testament. Elk verhaal voorzien van een stripverhaal van zes plaatjes. De verhalen zijn oud, de strips hebben betrekking op aspecten van onze samenleving anno 1990. Een aardig boekje om eens anders met de realiteit van de bijbel kennis te maken. Met name in het onderwijs kan het goede diensten bewijzen.

Hoe dat kan en wat erbij komt kijken als audiovisuele media in de catechese worden gehanteerd, kan bekeken worden in de bundel van Bulckens. Het bevat ondermeer praktisch bruikbaar, maar ook meer theoretisch reflectief materiaal over deze problematiek. Aanbevolen voor een eigentijdse catechese.

Johan G. Hahn

Janowski, Hans Norbert. *Die kanalisierete Botschaft*, Religion in den Medien – Medienreligion, (Zeitzeichen, Band 2) (Gütersloher Taschenbücher Siebenstern 556), Gütersloh, Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, ISBN 3-579-00556-1, 1987, 12 × 19, 128 blz., DM 14,80.

Die kanalisierete Botschaft bevat een aantal bijdragen waarin vanuit verschillende perspectieven gevraagd wordt wat er met het geloof gebeurt als het zich presenteert via het amusementsmedium televisie. In het licht van het gebod "Gij zult U geen beeld maken" krijgt de magie van het elektronische beeld, van de moderne "electronische ikoon" een nieuwe betekenis. Past het goede nieuws tussen amusement en sensatie, tussen woorden en beelden? Wat moeten we denken van de Amerikaanse televisiepredikers die gezondbieden via de TV? Deze en andere vragen komen in de bundel aan de orde. De moeite waard, ook al zijn de gegevens soms erg sterk op de Duitse mediasituatie toegespitst.

Johan G. Hahn

Bittner, John R. *Mass Communication, An Introduction*, Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall Inc., (5th edition, 1st edition 1977), ISBN 0-13-559071-X, 1989, 20 × 25, XXIV+440 blz., \$ 39,55.

Hadorn, Werner; Cortesi, Mario. *Mensch und Medien*, Die Geschichte der Massenkommunikation, Band 1 & 2, Stuttgart/AT Verlag Aarau, ISBN 3-85502-206-2 (Bd 1), ISBN 3-85502-207-0 (Bd 2), 1986, 22 × 28, 216+208 blz.+ill., DM 88,- ;ZFr. 84,-, (2 Bde).

Bittners Amerikaanse inleiding van hoog niveau en Hadorn en Cortesi's in twee delen uitgegeven geschiedenis van de massacommunicatie vullen elkaar perfect aan. In een fraai geïllustreerde inleiding biedt Bittner een overzicht over de relevante praktijk en theorie. Een inleiding van niveau, die voor de Nederlandse situatie hier en daar geamendeerd zal moeten worden. *Mensch und Medien* is een typisch voorbeeld van een uitstekende geschiedenis van de massacommunicatie. Geschreven voor een breed publiek. Compleet, goed verzorgd, kortom een boek dat thuishoort in elke massacommunicatie-bibliotheek. Zelden grijpt de lezer mis, niet in de laatste plaats door de overzichtelijke indeling en het goede register. Aanvulling behoeft het boek alleen voor de specifieke Nederlandse situatie. Maar dat hoeft geen bezwaar te zijn. Goede wijn behoeft geen krans!

Johan G. Hahn